

САНІТАРНО-ГІГІЄНІЧНА ОЦІНКА ТЕРИТОРІЇ СВК ПЛЕМЗАВОДУ АГРОФІРМА «МИГ-СЕРВІС-АГРО»

*М. М. Поручник, викладач Технологічного-економічного коледжу
Миколаївський національний аграрний університет*

При виборі ділянки для ферм і будівництва тваринницьких приміщень передбачаються такі вимоги, які були б ефективні в господарсько-економічному і будівельному відношенні, а також забезпечували б можливість створення найбільш сприятливих гігієнічних умов для тварин, здійснення всіх ветеринарно-санітарних і профілактичних заходів. У статті наведено дослідження свинарського сільськогосподарського кооперативу і представлена санітарно-гігієнічна оцінка його території.

Ключові слова: санітарно-гігієнічна оцінка території, проектування тваринницьких підприємств, рельєф, ґрунт, санітарно-захисна зона, норма.

Постановка проблеми. Ділянки під будівництво вибирають відповідно до основ земельного та водного законодавства України, а також з урахуванням проектів районного планування і забудови сільськогосподарських пунктів. За організацію вибору ділянки під будівництво, підготовку необхідного матеріалу і повноту узгодження намічених проектних рішень несе відповідальність замовник проекту. В комплекс робіт по виборі ділянки під будівництво входить: економічні розрахунки і інженерні обстеження; техніко-економічні порівняння варіантів можливого розміщення підприємства на різних майданчиках і визначення оптимального; проектні пропозиції з необхідними схемами генерального плану підприємства.

На підставі підготовлених матеріалів і розрахунків проектна організація погоджує з відповідними органами намічені рішення по обраному ділянці щодо місця розташування і розмірів, можливості використання місцевих трудових і матеріальних ресурсів, виробничого і господарського кооперування, проведення трас нових комунікацій, заходів з охорони навколишнього середовища, приведення земельної ділянки у стан, придатний для використання за призначенням [1, с. 35; 3, с. 20].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. При проектуванні тваринницьких підприємств, а також окремих їх будівель і споруд, що входять до їх складу, крім відомчих норм технологічного проектування необхідно керуватися чинними нормами: «Об'єкт ветеринарної медицини», «Системи видалення, обробки, підготовки та використання гною», «Об'єкти для заготівлі, зберігання та приготування кормів для тваринництва», а також іншими нормативними документами, в яких викладені спеціальні вимоги до проектно-технологічних рішень [6, с. 15].

Дослідження Чорного М. В. дозволили обґрунтувати гігієнічні нормативи, що увійшли до ветеринарної законодавства, використані при проектуванні і будівництві тваринницьких об'єктів, охорони повітряного середовища [7].

Як зазначає Нужнова Т. І. Зооветеринарні відстані між фермами та іншими сільськогосподарськими об'єктами визначають згідно Загальносоюзними нормами технологічного проектування за видами тварин. Для індивідуальних господарств з невеликою кількістю тварин проектів немає і не розроблені зооветеринарні вимоги [2, 5].

Мета статті. Дати санітарно-гігієнічну оцінку території племзаводу СВК Агрофірми «Миг-Сервіс-Агро» Новоодеського району Миколаївської області. Привернути увагу зооветспеціалістів галузі свинарство на роль і значення дотримання гігієнічно-санітарних правил і технологічних прийомів, що забезпечують високу продуктивність тварин.

Виклад основного матеріалу. В результаті інженерно-технічної оцінці території враховують, що розміри ділянки повинні бути достатніми для розміщення всього комплексу будівель підприємства і припускають можливість його розвитку і розширення. Правильне рішення цього питання на тривалий час визначати санітарно-гігієнічні умови утримання тварин в господарстві. Передбачена перспектива розширення території племзаводу СВК Агрофірма «Миг-Сервіс-Агро».

Рекомендується рівний рельєф території з невеликим нахилом (0,3-1%), що дозволяє вести будівництво з зменшеним об'ємом земельних робіт і відводити поверхневі води в сторону, протилежну житловій зоні. Територія ділянки землі передбачена злегка підвищена, це сприяє відведення талих і дощових вод в сторону, протилежну житловій зоні, а також інсоляції території підприємства.

Грунт під ділянкою даного господарства сухий, міцний, добре водо- і повітропроникний з низьким рівнем ґрунтових вод не менше 1,5 м від подошви фундаменту і ці вимоги впливають на стан мікроклімату в тваринницьких приміщеннях. У ґрунтовому покриві даної території переважають чорноземи.

На території свиноферми врахований фактор повітряного режиму. Роза вітрів, тобто напрямок вітрів в зимовий період до фасадів тваринницьких приміщень передбачений правильно.

Поряд з фермою не існує інші підприємства, тому ступінь забрудненості атмосферного повітря від діючих поруч об'єктів не має.

Не рекомендується планувати територію під ферму, на яких раніше розміщувалися тваринницькі ферми, скотомогильники, гноєсховища. При будівництві племзаводу СВК Агрофірми «Миг-Сервіс-Агро» це питання враховане.

При санітарно-гігієнічній оцінці території ферми особливу увагу слід звертати на розміщення свинарського підприємства щодо населеного пункту. Тваринницькі підприємства необхідно розміщувати відповідно до «Санітарних норм проектування промислових підприємств». Призначення санітарно-захисної зони – забезпечити охорону повітря, ґрунтові води, ґрунту від забруднення промисловими відходами. Тому тваринницькі підприємства не слід розміщувати з підвітряного боку по відношенню до житлової території, місць перебування людей. Відстань тваринницького об'єкта щодо населеного пункту складає більше 1000 м – санітарно-захисна зона відповідає нормативу.

Треба звернути увагу на ветеринарні розриви між тваринницькими підприємствами та іншими об'єктами. Призначення ветеринарних розривів –

захистити поголів'я від занесення інфекції з інших компаній і створити оптимальні умови для роботи обслуговуючого персоналу та утримання тварин. Мінімальними зооветеринарними розрив між підприємством і залізницею, автомобільними дорогами першої та другої категорії – 300 м. Оцінюючи цей показник можна відзначити, що автомобільна дорога знаходиться на відстані 200 м, нормативи даного спостереження не підтримані.

Велике значення при санітарно-гігієнічній оцінці ділянки має водний фактор, тобто наявність відкритих водойм або артезіанських басейнів. На території тваринницького об'єкта одна водонапірна вежа. Тваринницький об'єкт забезпечено водопостачанням. Система водопостачання – централізована.

Детального вивчення потребують епізоотичні відомості – земельної ділянки в минулому до збудників інфекційних хвороб, наприклад сибірська виразка, емкар. Ветеринарний лікар племзаводу СВК Агрофірми «Міг-Сервіс-Агро» два рази в рік відбирає середню пробу ґрунту для дослідження на наявність інфекційних збудників. Це питання враховане і дана ділянка благополучна в гігієнічному відношенні.

За рельєфом ділянку ферми повинна бути нижче житлових, громадських будівель, з підвітряного боку від них, але вище території гноєсховища. Так, це питання врахований при виборі ділянки свинарській ферми.

Для захисту від занесення збудників інфекції племзавод СВК Міг-Сервіс-Агро» належить до підприємства закритого типу, тобто повністю заборонено перебувати на її території особам, транспортам, які не пов'язані з обслуговуванням тварин. У господарстві ця вимога строго підтримується.

Територію ферми обов'язково огорожують парканом висотою не менше 1,8 м (з цією метою використовують бетонні панелі, металеві сітки і будь-який місцевий матеріал). Свинарське підприємство має огорожу території ферми і це бетонні панелі висотою 2 м.

За вимогами благоустрою ділянки ферми треба звернути увагу на присутність і устаткування санітарного контролю для робітників ферми. Вхід

на територію ферми проводиться через ветеринарно-санітарний пропускник. Ветеринарно-санітарний пропускник обладнаний водопроводом, теплою водою, витяжною системою вентиляції, електроосвітлення, душем, кімнатами для зберігання спецодягу, туалетом.

Звертаємо увагу на обладнання дезінфекційного бар'єру для в'їзду автотранспорту на територію ферми, яких щодня треба очищати і заповнювати, наприклад 2% розчином їдкого натру. Спостерігаємо на ділянці, на якому передбачено місце для дезінфекційного бар'єру для в'їзду автотранспорту на територію ферми, який очищають і заповнюють дезінфікуючим 10% розчином хлорного вапна два рази в тиждень.

Територію ферми треба поділити на зони: виробничу, адміністративно-господарську, зберігання і підготовки кормів, зону зберігання і обробки гною. На тваринницькому об'єкті це враховано, зони присутні відповідно до класифікації, але вони не мають огорожі.

Територія ферми асфальтована, що підтверджує зручність під'їзду транспорту до приміщень і пересування обслуговуючого персоналу. Приміщення на території ферми розташовані компактно з метою зниження втрат на будівництво під'їзних шляхів, що дозволяє економити земельну площу і будівельні матеріали.

Розриви між виробничими спорудами повинні бути в межах протипожежних нормативів 9-18 м в залежності від вогнестійкості будівель і споруд. Допустимі розриви не менше 20 м при павільйонної забудові. І на цій території протипожежний норматив між виробничими спорудами врахований, між тваринницькими приміщеннями він становить 10 м.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Результати досліджень дозволяють стверджувати, що вибір ділянки землі під будівництво племзаводу СВК «Миг-Сервіс-Агро» підтверджені техніко-економічними розрахунками. При цьому фахівці господарства врахували найбільш економічне використання земель та відшкодування збитків внаслідок вилучення земельних

ділянок та втрат сільськогосподарського виробництва. Благоустрій території ферми відповідає санітарно-гігієнічним вимогам.

Список використаних джерел:

1. Високос М. П. Практикум для лабораторно-практичних занять з гігієни тварин / М. П. Високос, М. В. Чорний, М. О. Захаренко. – Харків : Еспада, 2003. – 218 с.
2. Відомчі норми технологічного проектування. Свинарські підприємства (комплекси, ферми, малі ферми). ВНТП-АПК-02.05. – К. : Міністерство аграрної політики України, 2005. – 98 с.
3. Гігієна тварин / [М. В. Демчук, М. В. Чорний, М. О. Захаренко, М. П. Високос]. – Харків : Еспада, 2006. – 520 с.
4. Загальна ветеринарна профілактика / [М. В. Демчук, О. В. Козенко, О. Г. Богачик та ін.]. – Львів : СПОЛОМ, 2012. – 360 с.
5. Нужнова Т. И. Загрязнение воздушного бассейна семейных и индивидуальных хозяйств / Т. И. Нужнова // Ветеринария. – 1991. – № 12. – С. 15.
6. Польовий Л. В. Проектування та будівництво підприємств із виробництва і переробки продукції тваринництва : практикум / Л. В. Польовий, О. С. Яремчук, М. О. Захаренко. – Вінниця : ВДАУ, 2009. – 320 с.
7. Чорний М. Зоогігієна: наука і навчальна дисципліна / М. Чорний // Ветеринарна медицина. – 1998. – № 7. – С. 5.

М. Н. Поручник. Санитарно-гигиеническая оценка территории сельскохозяйственного кооператива Агрофирма «Миг-Сервис-Агро».

При выборе участка для ферм и строительстве животноводческих помещений предусматриваются такие требования, которые были бы эффективны в хозяйственно-экономическом и строительном отношении, а также обеспечивали бы возможность создания наиболее благоприятных гигиенических условий для животных, осуществления всех ветеринарно-санитарных и профилактических мероприятий. В статье приведены исследования свиноводческого сельскохозяйственного кооператива и представлена санитарно-гигиеническая оценка его территории.

Ключевые слова: санитарно-гигиеническая оценка территории, проектирование животноводческих предприятий, рельеф, почва, санитарно-защитная зона, норма.

M. Poruchnik. Sanitary and hygienic assessment of the territory of the agricultural cooperative Agrofirma "Mig-Service-Agro".

When choosing a site for farms and building cattle-breeding premises, such requirements are provided that would be effective in economic, economic and construction respect, and would ensure the creation of the most favorable hygienic conditions for animals, the implementation of all veterinary-sanitary and preventive measures. In the article, studies of the sanitary and hygienic assessment of the territory at the pig farming cooperative are presented.

Key words: sanitary and hygienic assessment of the territory, design of livestock enterprises, relief, soil, sanitary protection zone, norm.